

Stanowisko nr 1/2025 Rady Krajowej Sekcji Oświaty i Wychowania NSZZ "Solidarność" w sprawie dramatycznej sytuacji w polskiej oświacie i destrukcyjnych działań Ministerstwa Edukacji Narodowej

Krajowa Sekcja Oświaty i Wychowania NSZZ "Solidarność" wyraża stanowczy sprzeciw wobec działań Ministerstwa Edukacji Narodowej, które prowadzą do dalszej degradacji polskiego systemu oświaty. Obecna sytuacja w szkołach jest dramatyczna, a decyzje podejmowane przez resort edukacji powodują chaos organizacyjny, obniżenia poziomu nauczania oraz pogłębiania kryzysu kadrowego wśród nauczycieli.

W szczególności zwracamy uwagę na:

1. **Niedostateczne wynagrodzenia nauczycieli** – mimo wielokrotnych apeli o podwyżki płac, sytuacja materialna nauczycieli wciąż nie ulega zasadniczej poprawie. Niskie zarobki skutkują masowym odchodzeniem nauczycieli z zawodu i brakiem nowych kadr. Nadal brakuje systemu wynagrodzeń zapewniającego stały wzrost wynagrodzeń nauczycieli.
2. **Brak efektywnego dialogu ze środowiskiem nauczycielskim w wielu ważnych kwestiach** – Ministerstwo ignoruje priorytetowe postulaty zgłaszane przez związki zawodowe i ekspertów edukacyjnych, narzucając zmiany bez konsultacji z praktykami oświaty lub nie podejmuje w ogóle rozmów w takich zagadnieniach, jak na przykład: urlop na żądanie czy utrata prawa do urlopu dla poratowania zdrowia nauczycieli, którzy nabyli prawo do wcześniejszej emerytury.
3. **Nieprzemyślane zmiany programowe** – kolejne reformy edukacyjne wprowadzane są w sposób chaotyczny, bez uwzględnienia opinii nauczycieli i partnerów społecznych. Brak spójności w podstawach programowych spowodowany likwidacją jednych a wprowadzaniem innych przedmiotów, co, wbrew zapowiedziom, spowoduje przeładowanie treściami, nadmierne obciążenie uczniów i pogorszenie jakości kształcenia.
4. **Kryzys kadrowy w szkołach** – niedobór nauczycieli prowadzi do nieprzemyślanej propozycji MEN, min. zatrudniania studentów IV i V roku, co negatywnie wpłynie na jakość nauczania oraz dobrostan nauczycieli i uczniów.
5. **Zaniedbania w zakresie warunków pracy w szkołach** – brak odpowiedniego finansowania placówek oświatowych skutkuje niedoborem materiałów dydaktycznych, złym stanem technicznym budynków oraz niewystarczającym wsparciem dla uczniów z różnego rodzaju trudnościami.
6. **Centralizacja decyzji i ograniczanie autonomii nauczycieli** – Ministerstwo Edukacji Narodowej konsekwentnie ogranicza autonomię placówek oświatowych, ignoruje podmiotowość nauczycieli, narzucając rozwiązania, które nie uwzględniają lokalnych potrzeb i specyfiki.

7. **Niekorzystne dla uczniów, rodziców i nauczycieli zmiany w zakresie edukacji włączającej w polskich szkołach w ramach Europejskiego Obszaru Edukacyjnego – Ministerstwo Edukacji Narodowej realizuje politykę edukacji włączającej, która w polskich realiach przynosi szkodę uczniom, zarówno tym, którzy mają orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego jak i uczniom, którzy takich orzeczeń nie posiadają.**
8. **Zapewnienie o podniesieniu prestiżu zawodu nauczyciela pozostaje tylko często powtarzanym frazesem-brak jakichkolwiek działań MEN w tym zakresie.**

W obliczu powyższych problemów Krajowa Sekcja Oświaty i Wychowania NSZZ "Solidarność" domaga się natychmiastowego podjęcia działań naprawczych przez Ministerstwo Edukacji Narodowej.

Nasze żądania:

- Gwarancja godnych wynagrodzeń dla nauczycieli, adekwatnych do ich kompetencji i odpowiedzialności, wynagrodzenie zasadnicze w wysokości 100%, 125% i 150% przeciętnego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw - adekwatnie do stopnia awansu zawodowego.
- Prowadzenie dialogu z nauczycielami i ich przedstawicielami, w tym dotyczącego zmiany przepisów tak, aby nauczyciele, którzy uzyskali prawo do wcześniejszej emerytury, mogli skorzystać z urlopu dla poratowania zdrowia.
- Wprowadzenie urlopu na żądanie na ogólnych zasadach dla nauczycieli.
- Przegląd i modyfikacja podstaw programowych w konsultacji ze specjalistami.
- Zapewnienie adekwatnych warunków pracy w szkołach, w tym inwestycje w infrastrukturę i wyposażenie dydaktyczne. Laptop dla wszystkich nauczycieli uczących w polskich szkołach, przedszkolach, placówkach edukacyjnych.
- Pozostawienie przedmiotu wychowanie do życia w rodzinie w ramowych planach nauczania.
- Wprowadzenie alternatywnej obligatoryjności przedmiotu religia lub etyka w wymiarze 2 godzin tygodniowo.
- Porzucenie planu klimatycznej indoktrynacji w postaci „edukacji klimatycznej”.
- Odbiurokratyzowanie pracy nauczycieli i odciążenie ich od nadmiernych obowiązków administracyjnych.
- Odejście od polityki centralizacji i przywrócenie większej autonomii szkołom oraz nauczycielom.
- Odejście od realizacji i promowania edukacji włączającej w kształcie proponowanym przez MEN.

Jeżeli Ministerstwo Edukacji Narodowej nie podejmie natychmiastowych kroków w celu poprawy sytuacji w oświacie, NSZZ "Solidarność" będzie zmuszona do podjęcia zdecydowanych działań protestacyjnych. Nie możemy biernie przyglądać się niszczeniu polskiej edukacji i lekceważeniu tych, którzy codziennie dbają o przyszłość naszych dzieci.

*Przewodniczący
KSOiW NSZZ „Solidarność”
dr Waldemar Jakubowski*